

21. august 2026

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København
Att.: jurint@sm.dk; lla@sm.dk; molj@sm.dk
Sagsnr.: 2025-642

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIALTILSYN OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE (UDMØNTNING AF AFTALE OM STYRKET INDSATS MOD SNYD OG SVIGT PÅ SOCIALE TILBUD OG AFSKAFFELSE AF IKKE GODKENDETE TILBUD)

Danner vil hermed komme med bemærkninger til Social- og Boligministeriets udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og forskellige andre love (udmøntning af aftale om styrket indsats mod snyd og svigt på sociale tilbud og afskaffelse af ikke godkendte tilbud).

Danner bakker op om lovforslagets ambition om at styrke indsatsen mod snyd og svigt på sociale tilbud. Mennesker i udsatte positioner skal kunne have tillid til, at sociale tilbud drives fagligt og økonomisk forsvarligt, og at offentlige midler anvendes til den indsats, de er afsat til.

Danner vil gerne benytte muligheden for at fremhæve to centrale hensyn i vores høringssvar, som vi mener, bør stå tydeligt i den videre regulering:

For det første bør selvmøderprincippet på § 109-området fastholdes som et centralt beskyttelsesprincip, og de økonomiske problemstillinger, der kan være forbundet med selvmødermodellen, bør ikke løses ved at begrænse voldsudsattes direkte adgang til hjælp.

For det andet bør den særlige økonomiske interessekonflikt, der kan opstå, når et tilbud både træffer afgørelse om optagelse og udskrivning og samtidig kan have en privatøkonomisk interesse i tilbuddets belægning og opholdslængde, håndteres strukturelt gennem et krav om nonprofit.

Endelig skal det understreges, at de øgede kontrol- og oplysningskrav bør ses i sammenhæng med den samlede udvikling på socialtilsynsområdet og udformes proportionalt og risikobaseret, så øget administration ikke sker på bekostning af den faglige og borgerrettede kerneopgave.

Selv møder princippet skal fastholdes

Krisecentre efter servicelovens § 109 er omfattet af selvmøderprincippet. Det indebærer, at en person udsat for vold kan henvende sig direkte til et krisecenter uden forudgående kommunal visitation, og at det er lederen af krisecentret, der træffer afgørelse om optagelse og udskrivning.

For Danner er det afgørende, at selvmøderprincippet fastholdes.

Mennesker udsat for vold kan have behov for akut sikkerhed og beskyttelse. I den situation må adgangen til et krisecenter ikke afhænge af forudgående kommunal visitation, sagsbehandling eller godkendelse. Den direkte adgang er en central del af den beskyttelse, § 109 skal sikre. Selvmøderprincippet er således ikke alene en visitationsmodel. Det er et beskyttelsesprincip.

21. august 2026

En begrænsning eller afskaffelse af selvmøderprincippet er derfor efter Danners opfattelse ikke en relevant løsning på de økonomiske problemstillinger, som lovforslaget adresserer. De økonomiske risici skal i stedet håndteres på den økonomiske side af konstruktionen og ikke ved at begrænse den voldsudsattes adgang til hjælp.

Selvmøderprincippet bør følges af et krav om nonprofit

Selvmøderprincippet indebærer en særlig konstruktion: Tilbuddet træffer selv den faglige afgørelse om optagelse og udskrivning, mens opholdet finansieres af offentlige midler. Efter Danners opfattelse bør denne konstruktion ikke kunne kombineres med privat profitudtag. Tilbud omfattet af selvmøderprincippet bør derfor drives nonprofit.

Muligheden for privat profitudtag indebærer en strukturel risiko for interessekonflikt, når den aktør, der træffer afgørelse om optagelse og udskrivning, samtidig kan have en privatøkonomisk interesse knyttet til tilbuddets belægning og opholdslængde.

Det afgørende er ikke, om det i den enkelte sag kan dokumenteres, at økonomiske interesser konkret har påvirket en afgørelse. Reguleringen bør være indrettet sådan, at dette økonomiske incitament ikke er til stede.

For mennesker udsat for vold skal der være fuld tillid til, at afgørelser om optagelse og udskrivning alene træffes på baggrund af en faglig vurdering af behovet for beskyttelse og støtte.

Et strukturelt værn frem for alene øget kontrol

Danner støtter lovforslagets fokus på at styrke kontrollen med personer omkring tilbuddene og skabe større gennemsigtighed om blandt andet ledelse, nærtstående relationer og koncernstrukturer. Det er relevante greb i indsatsen mod snyd, svigt og misbrug af offentlige midler.

På selvmøderområdet bør reguleringen imidlertid efter Danners opfattelse gå et skridt videre. Her er der mulighed for at forebygge en central risiko gennem selve rammerne for driften. En strukturel risiko for interessekonflikt bør ikke alene kontrolleres. Den bør så vidt muligt fjernes.

Et krav om nonprofit vil ikke i sig selv sikre høj faglig kvalitet eller forsvarlig drift. Der vil fortsat være behov for et stærkt og risikobaseret socialtilsyn. Men nonprofit vil fjerne muligheden for privat økonomisk gevinst knyttet til et offentligt finansieret ophold, hvor tilbuddet samtidig har kompetencen til at træffe afgørelse om optagelse og udskrivning.

Et nonprofitkrav skal samtidig være reelt. Reguleringen bør derfor omfatte både direkte profitudtag og indirekte værdioverførsler til private ejere, nærtstående eller koncernforbundne parter, eksempelvis gennem uforholdsmæssige husleje-, administrations- eller konsulentaftaler.

Et driftsoverskud er derimod ikke i sig selv problematisk. Overskud kan være nødvendigt for robust drift, investeringer og udvikling af kvalitet. Det afgørende er, at midlerne anvendes inden for organisationens sociale og formålsbestemte virksomhed og ikke udloddes som privat profit.

Nye krav bør være proportionale med det problem, de skal løse

Danner bakker op om et stærkt socialtilsyn og relevante krav til dokumentation og gennemsigtighed. Samtidig bør lovforslaget ses i sammenhæng med de øvrige ændringer på socialtilsynsområdet, herunder indførelsen af et mere risikobaseret socialtilsyn, øget økonomisk styring, takstlofter og udvidede oplysningskrav.

Samlet set tegner der sig en markant udvikling i reguleringen af det specialiserede socialområde. Danner anerkender behovet for, at tilbud dokumenterer deres arbejde og afrapporterer relevante oplysninger til tilsynet med det klare formål at sikre gennemsigtighed, bæredygtighed og høj faglig kvalitet.

Samtidig indebærer de samlede tiltag en betydelig stigning i de administrative opgaver for tilbuddene. For mange tilbud vil dette uundgåeligt betyde, at tid og ressourcer flyttes fra den direkte indsats til borgerne.

For specialiserede tilbud, herunder § 109-tilbud, er dette særligt væsentligt. Tilbuddene arbejder med borgere i akutte og komplekse livssituationer, hvor den faglige kapacitet og tilstedeværelsen omkring borgeren er afgørende. En regulering, der ikke tager højde for tilbuddenes forskellige risikoprofiler, målgrupper og organisatoriske konstruktioner, kan derfor få utilsigtede konsekvenser for kvaliteten i den borgerrettede indsats.

Der er en risiko for, at systemet i stigende grad kommer til at belønne styrbarhed og dokumenterbarhed frem for sikkerhed, specialisering og faglig kvalitet. Det centrale bør fortsat være, om tilbuddene løser deres kerneopgave med høj kvalitet og sikkerhed – ikke alene om de kan dokumentere og "bevise" forsvarlig drift.

Danner anbefaler derfor, at socialtilsynets oplysningskrav og kontrol målrettes efter konkret risiko og differentieres efter tilbudstype og organisatorisk konstruktion.

Nye krav bør være proportionale med det problem, de skal løse, og de samlede administrative og økonomiske konsekvenser bør indgå i vurderingen af reguleringen. Nødvendige merudgifter som følge af nye myndighedskrav bør samtidig kunne afspejles i tilbuddenes budgetter og takster.

Danner finder det desuden vigtigt, at reguleringen af det specialiserede socialområde understøtter udvikling og dokumentation af den borgerrettede faglige kvalitet. Der bør derfor være tydelige og differentierede kvalitetskrav til de borgerrettede indsatser, som tager højde for indsatsens målgruppe og formål.

På baggrund af ovenstående anbefaler Danner, at:

- selvmøderprincippet på § 109-området fastholdes som en central beskyttelse af voldsudsattes direkte adgang til hjælp og ikke anvendes som reguleringsgreb i indsatsen mod snyd og svigt.
- der udarbejdes tydelige reguleringer af profitudtag, herunder et konkret krav om nonprofitdrift på § 109-området (e.g. tilbud som arbejder under selvmøderprincippet), således at økonomiske overskud anvendes til drift, investeringer og kvalitetsudvikling inden for organisationens sociale og formålsbestemte virksomhed.

21. august 2026

- socialtilsynets kontrol og oplysningskrav målrettes efter konkret risiko og differentieres efter tilbudstype og organisatorisk konstruktion,
- de samlede administrative konsekvenser af nye krav indgår i vurderingen af reguleringen, således at øget dokumentation ikke sker på bekostning af den borgerrettede kerneopgave.
- der udvikles tydelige og differentierede kvalitetskrav til de borgerrettede indsatser, tilpasset de forskellige målgrupper og indsatsers karakter.

Danner vil afslutningsvist anmode ministeriet om fremover at blive optaget på høringslisten til ministeriets lov- og beslutningsforslag på områder, der vedrører vores målgruppe af voldsudsatte kvinder og børn, samt vores virke som §109-tilbud.

I er meget velkomne til at kontakte vicedirektør Winnie Alim på wal@danner.dk eller +45 30 78 58 48 hvis I har spørgsmål eller ønsker uddybning.

Med venlig hilsen

Mette Marie Yde, direktør